

بدل استرا

(پوسته اجرتیله برابری)

سه لکی ۵۰ غروش

آلتی آلتی ۳۰

نسخه سی ۹ غروشه

سَمْعِیْ مَیْیْ خَیْیْ

اداره فنان و مطبعه سی

استانبولده باب عالی چاده

سنده قره بت کشتیخانه سی

درج ایصلین اوراق اعاده

اولیایار

نسخه سی ۱ غروشه

پنجشنبه کونانی نیشرو اولون فرقی و لایق همفستالک غرضه

[آلتون آرابیجی ۵۷۲ صحیفه به مراجعت *]

طوبريدونك براق ميل مسافله قدر غايت طوغرو بر نشان
ايله هدفه واسل اولدق ليرني بالتجربه كوستر مشدر .

اخترعات كشفيت

الغره ارايحي

بوكون عموم كشفيات واختراعاتك ، عموم خوارق
ومجانبك عالم فني مشتمه حيرت انگيزي ايله رونق بي نظير
انجنده براقان الكتريقيه مخذب اولديني كوروليور .
هر طرفده الكتريق صدامي مصادف سامعه مدنيت ،
هر رسالهده الكتريق ضياعي واسل باصره رقيقويان
معرفت اوليور .

هر هفته دست مطالعه مزمه برچوق اوروي غره لري
كلوركه مان هج بري كشفيات الكتريقيه دن خالي دكلدر .
بر نسخ مسنده «نوبورق» ايله « شياغو » كي آره لري
بيك كيلو مترون زياده اولان ايكي بلده بعده آره سنده
له فوله بخاره ايدلديكي ، ومسافلك بعديتنه رغما صدالك
مان اسلا قوتلرني غائب ايله مديكني مطالعه . ديكر
عددينده «له سفيقوناق» ناميله اختراع ايدلن ونوبورقده كي
بر طبليك فرضا شياغو دودي برخستك نبضني معاينه
وخستلغني تشخيص ايدنه ييله سته وساطت ايدن بر آلك
آمرقيات تامه سني مشاهده ايدبورز .

بر غره ده اوقوبورز كه «له فوت» آخذ وناقل
ناملرني آلوب بيليري بعسد مواقع مختلفيه وضعي قابل
اولان آينه ليريك اوكلر يه يكن ايكي شخص غايبك مكملاً
يكديكر يله كوروشه ييله ليرني نامين ايله بچك صورته كسب
مكملت ايتش . حتى بو آينه لردن بري اوكنه قونيلان بر
ساخته باقنه بيلتلك ديكر آينه دن آلتان فوطوغرافياسي
واسطه سيله ساخته لكني بيلك قابل اولمشدر .

ايسته ، بو حيرت فزاقيات جمله سندن اولق اوزره اخير آ
وارد اولان رسل قنيدن برنده اختراعات جديده دن بر .
آلت غريبه ده خبر و بر ليكده دركه انظار ارباب مطالعه به
عرض ايله كمز رسم بو آلك هيت مجموع سيله صورت
استعالي كوستر مكددر .

سرنامه مقلز اولان «آلتون آرايحي» تركيندن ده
آكلاشه چني وجه ايله ، بوجهاز الكتريقي هر هانكي بر .
زمين تحتده آلتون وساير معدن موجود اولوب اولمايدني
حس ايدرك . برله فون نداسي واسطه سيله در حال
معيروي كيفيتدن خبردار ايلر .

آلك اساسي يكديكري اوزر يه چكش مريبي
ومعدني ايكي چارچوه ايله جهاز الكتريقي حامل بر .
قوتودن عبارتدر .

بو آلت معدني كتله لري اوقدر شاين دقت برحسا .
سيتله كشف ايدركه اجرائي فعل ايستديكي زمان ياننده
بولنوبده بر حيرت خارقه تك مغلوب اولماق مان امكان
خارجنده در .

خصوصيه حاي نظير بر نقطه ده اواردر كه اوده «آلتون
آرايحي» نك يالكر سطح زمين آلتنده بولنان معادنن
متحسس اولقله قالمابوب قبر درياده بولسان معدنلري ده
كشف ايدنه ييلسيدر .

ديتك بولدن بويه طبقات الارض وفن معادن
تدقيقاتي قسماً بر سهولت فوق العاده كسب ايتش ، وهانكي
قطعه زمين آلتنده نه نسبتده معادن بولنديني آكلامق
انچون شكلمزده كورولديكي اوزره آلتني اوموزه آصوب
كرمكن باشقه باهچ ايش قالماشدر . ترقيات الكتريقيه نك
شودر جهلري صحيحاً موجب وله وحيرت دكلدر ؟

ظريعات

«زلزله» حقهده معلومات [۱]

مقاله — ۲

«زلزله نك سبي»

مابعد : عدد ۸۸

زلزله نك سبي حقهده شمد يه قدر برچوق مختلف
رايلر بيان اولغوش اولديغندن هيسني ده تدقيق ايله انجنردن
جقيق بك مشكلدر .

مقدمه ين زلزله ني قرله شمسك جاذبه سنه عطف ايله .

[۲] «معارف قطارت جليله» دن رخصت اعطايورلش بر اؤردر .

573

حرارت مرکزیه سبيله قشر ارضه طوغرو هجوم ایتھی
تزلزلای موجب اوله جی درکار و حرکت ارضه بوندن
بوندن معقول بر سبب بولنه میه جی آشکاردر .

فقط . اسباب مسروده مذکوردهن هیسی ده یکده
یکریله اتحاد ایله دیکندن بونلرک هیسی ده بر طرف ایله
بر سبب عمومی اولق اوزره مواد مذابه ارضیه تک تصادم
وتلاطمی سبيله قشر ارضک سالاندینی علی العموم قبول
ایدلشددر .

مواد مذابه تحت الارضک یکدیگرله تصادم وتلاطمی
مطلقا بر طاق مؤثرات سبيله حصوله کایرکده . بومؤثراتکده
ینه سرکردن وقوعی کوچ قبول ایدیله یله جکندن بونلرک
بعض اسباب خارجه دن نشات ایلمه می طبیعیدر .

واقعا . مواد کبریه و معدن سازمک یکدیگرینه
بالتصادف تضر ایلمه می دخی بر سبب عد ایلمه مشر ایسه
مواد مذکورمک یکدیگرله تصادف ایله تضر ایلمه سنک
اسباب داخلیه دن نشات ایله دیک مجهولات قطعه دندر .

هر حالده . ترقات فیه حاضر به کوره ، تموجات
ارضیه یی موجب اولان اسباب بخارلر اولدینی مبتدر .

الیوم طبقات الارض علایم بو خصوصه اتحاد ایله
تکونات جوفیه سبيله ارضک آره صیره سالاندینی
قبول ایتلشدر و تکونات جوفیه تک دخی سالف البیان میاه
فسوق الارضک داخل ارضه صیره سبيله حاصل اولان
بخارلرک حصوله کتیردیکی بر طاق وقوعات اولدینه حکم
ایلمه مشرلدر .

سأ . علی . بوفکر معقولی بز دخی قبول ایلمه یلیرزه
فقط . زلزله تک مواد مذابه تحت الارضک بعض مؤثرات
داخلیه سبيله تصادم وتلاطمی اقتضای اولدینی ده —
ترقات حاضر به کوره مجهولاتن بوندینی حالده دخی
قبول ایدلشد اولدیندن — انکاره جسارت ایدمه یز .

دوشونولورسه . مواد مدینه تک یکدیگرله بوجه ایله
مجادلاته یانار طاغیر موجود ایکن محل قالمیه جی وارد
خاطر اولور .

فی الحقیقه . جوف ارضده مدفون مواد معدنی
مذابه و سیاله تک باجه لری مقامنده اولان یانار طاغیر

مشر ایسه ده ترقات فیه سایه سنده بوفکرک یک یا کلش
اولدینی آکلاشلشددر .

واقعا مذو جزرشمس ایله قرک جاذبه لری تأثیر ایله
وقوع بولمده ایسه ده بوجا به تک دیکلرکی اجسام مایعه دن
اولما یوب اجسام صلبه دن بولان و یکاره اولمایان قشر ارضه
دخی تأثیر ایتدیکی ادعای قطعی حکم سزدر .

عصر حاضرده زلزله ایچون بر جوق سبلر در میان
اولنشددرک عقله ک موافق اولانلری بوجه آیدر :

۱ — قشر ارضک مرکزیه طوغرو الآن تقبض
ایلمه مکده اوله سیدرک بوسب عقله یک یاقندر .

مایع حالتده بولان اراضی اوله ده بعض طبقات
ارضیه تک تقبض ایلمه مک حسیله یکدیگری اوزرینه
یا تشغفه چالشمه سی سطح ارضک تزل ویا ترفعی بو ایسه
زلزل ارضیه یی موجب اوله جفی در حال حکم ایدمه یلیرز .

۲ — دیکلرک صولرینک بر طاق منفذ و طامازلر بولهرق
درون ارضه طوغرو نفوذ ایتدکلری صیره ده بومایع ایله
بالکلیا امتزاج ایدمه یز بر طاق مواد راست کلهرک یکدیگرله
تصادم ایلمه لری نتیجه سیدرک بودخی فکره یک موافقددر .

۳ — سطح ارض اوزرینه مدت مدیده یاغده قدن
صوکره طوبراغک مسامندن صیره رق درون ارضه نفوذ
ایله محزنلر ، صهرنجلر تشکیل ایلمه یز یاغور و صولرینک
حرارت مرکزیه سبيله غلبان ایلمه لری حسیله بوندن
تحصل ایدن بخارلرک سطح ارضه جیقمعه چالشمه لری
ویا محزن و صهرنجلره صیه میه یز بونلری پاتلاشمه لری
نتیجه سیدر .

۴ — ارض تحتیه کی مواد کبریه و سازمک یکده
یکرینه تصادفه تضر ایلمه می نتیجه سیدر .

۵ — مواد مذابه تک تلاطم و تصادمیدر .
ایشته . زلزله حقیقه سبب اوله رق بیان اولان موادک
اک معقول اولانلری بونلدر .

بواسبابدن بالخاصه یاغور و یا دیکلرک صولرینک جوف
ارضه دخولیه تضر ایلمه می یک جوق مباحثاتی دعوت
ایلمه بزرک یک جوق کیمه لره قبول ایدلشددر .
فی الحقیقه . میاه مذکورده تحصیل ایدن بخار جوفیه تک

بونلرى يىتىلگەن ھېچ نەرسە غەلبە و كوردلىق بەمىدان براقىسىزىن -
سطح ارضه بوشاتقى دوام ايله دىكى خالده نە سببه مېنى يە
راحت طور مادقلرى شاشىلە جىق برشيدىر ! هم ، كره
ارض اوزرئده موجود متعدد يانار طاغلرگى مەركز ارضى
بوشاتقى ايچون مع زياتد كافي اولدىنى تصور ابدىلير سە
استغراب تزايد ايلەر !

آخىق ، بعض زمانلر - كېم بيلير نە كېي تاثيرات
ايله - مواد مذباه تحت الارض صوك درجه به قدر
شياروب منفذله [يانار طاغلر] بدن بره هجوم ايله يەرك
حتى منافذ مذكوره لك عدم استيعابى جهته به بر جوق
تبدلات زه نو لوزيق به سبب اولمقده اولدىنى دخى تخطر
اولئور سە او متعدد يانار طاغلرگى دخى محافظلى حقيبه
ايضا ايدە مەكارى اكلا شيلير .

يانار طاغلرگى اندفاع ايتملرى دخى بوكا بر دليل
جلىدىر ، چونكه بواندفاعلك وقوعى ايشته او كېي تورات
تقيە سيدر .

بناءً عليه ، اسباب خارجيه [صولر] دن طولايى
جوف ارضده بر ناحيه اجتماع ايدن حرارت مەركيزەك
ايساط ايله مەسيله قىمار ارض داخلندە محصور اولان مواد
مذباه و غاز يەك [بخارلرگى] تورتى زلزله به لك مقبول
بر سبب اولقى اوزره قبول ايتمككە برابر ، اسباب داخلية
سبيله تصادم و تلاطم ايله بن معدنياتك دخى بر سبب اولمەنى
انكارلە جسارت ايدە مەمك طبعيدەر .

مابعدى وار على مفسر

مُتَنَوِّكِم

صوك ياراي !

موسم ، صوك بهار ، وقت ، صباح كاشاندە بر حزن
تام حكمران اوليور ، بو حزن ايچندە تجي ايدن آثار
لغات ، بر تضاد مكمل حصوله كيتيوردى .

ھرموستك كندىنە مخصوص آھك و لطافتى وارد .
لكن ، حسيات رقيقه نتيج ايدن ، افكار شاعرانه يى
اوياندران صوك ھارك لطافتلە مزوج اولان مناظر
حزىنا سيدر .

كاشانك بو آھك حزىنا سە ، ھنوز بيدار اولان بر
دختر ملاحظ پيكرگى فكري سەمدە اجرائى تاثير ايتدى .
او انموذج صابحت ، تاسب اعضانك بر غمونه اكلى اولان
باشى ، ياصديقدن قالدير بر قالدير ماز وجودينه خفيف بر
رعشە مستولى اولدى : خطوط نظريە سە بر دھك آره لغندن
الواح طبيعى طولاشمە باشلادى .

تفكر ! . . . كتاب طبيعتك بر مطالعة معنوية سە دىك
اولان بولگەنك تفسير ايتدىكى حال ، كنج قزك دماغندە بر
موقع قازاندى . دىرسكى ياصديقده ، باشى آووجى ايچندە
اولدىنى خالده كوزلرني بر دھك آره لغندن باغچيه نصب
ايتدى . دوشوندى : بر قاچ طامله كوز ياشى ، حزين
حزين پارلدايان شينلرە نظيره اولدى !

قالقى : وجود نازكنى تاثيرات خارجە دن محافظه
ايچون آرقە سە خرقة سنى آلدى . كچه لين انظامنى محافظه
ايدە مەن صاچلرني ماوى بر قورودە لا ايله طوبلادى .
بر دھنى قالديرى ، بھر مەك اوكنە اوتوردى . كوزلرى ،
الواح طبيعت اوزرئده ، فكري ، آسمان محبتدە طولاشمە
باشلادى .

سودا ، زوالى يى اضطراب ايچندە براقشدى . سودا
اضطرابندە بر آھك روحانى وارسەدە ، بى چارە او آھنگن
مستفيد اولميوردى . نچە افتراق قلبى يارە ليور ، خنجر
ھجران داما كوكنە صابلا نيوردى . فقط ، بو بلای مېرمە
آليشمش . دھا طوغرو سى عرض اقتيادە مجبور اولمشدى .
چونكه اضطرابات جانكذارانە سنى كنديسى توليد ايتش ،
حضور وراحتى بر فكر جاهلانە سبيله اخلاص ايله مش ،
سعادتى مەندانه اياقلىرى آلتندە چيكنە مشدى .

اوت ، كنديسى پرستش ايدر جە سە سوھ عاشقنك
استرحامات معصومانە سە بر نظر استخفاف ايله باقورق
ھر برى سرار قلبىەك . ھر قطره سى آثار عشقيەك
جولانكاهى اولان كىر يەلرە تبسعات جمليه سيله جواب
ويرمش ، سوركلى فريادلىرى ، نغمات سحر به سى
قارشىلا مشدى !

سودا زده عاشقك كتاب حياتى [مکتوبلرني]
او قودقچە احكام عشقيە اطاعت ايتمە مجبور اولدى .